

Warszawa, 14 listopada 2022 r.

Członek Zarządu
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

991100/0230-127/2022/KR

Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Przewodniczący,

w odpowiedzi na pismo z dnia 25 października 2022 r., znak: BPS.DKS.KU.0401.25.2022, dotyczące *projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego*, w załączeniu przekazuję dane statystyczne oraz stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przygotowane przez Departament Legislacyjno-Prawny w oparciu o opinie odpowiednich departamentów merytorycznych.

Z wyrazami szacunku,

Mariusz Jedynak Elektronicznie podpisany przez Mariusz Jedynak
Data: 2022.11.14 11:00:53 +01'00'

Warszawa, 10 listopada 2022 r.

Departament Legislacyjno-Prawny

991100/0230-127/2022/KR

Stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego

Po analizie przedłożonego do opinii projektu ustawy przedstawiamy uwagi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

1. Merytoryczne uwagi do projektu ustawy

Projektowana ustawa przewiduje w art. 1 objęcie przepisami ustawy kombatanckiej również osób, które z przyczyn politycznych, religijnych i narodowościowych przebywały w obozach pracy lub na deportacji do pracy przymusowej, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi regulacjami z uprawnień przewidzianych ustawą mogą korzystać m.in. osoby, które przebywały na przymusowych zesłaniach i deportacji jedynie w ZSRR. Powołana ustawa przewiduje dla tych osób następujące świadczenia pieniężne, które przyznawane są i wypłacane przez organy emerytalno-rentowe Zakładu:

- dodatek kombatancki przysługujący osobom pobierającym emeryturę lub rentę albo uposażenie w stanie spoczynku bądź uposażenie rodzinne (art. 15),
- świadczenie w wysokości dodatku kombatanckiego przysługujące osobom nie posiadającym prawa do żadnych świadczeń emerytalnych lub rentowych ani do uposażenia w stanie spoczynku bądź uposażenia rodzinnego (art. 201), a także

- dodatek kompensacyjny (art. 20 ust. 2 pkt 2) i ryczałt energetyczny (art. 20 ust. 2 pkt 3) dla osób pobierających dodatek kombatancki lub świadczenie w wysokości dodatku kombatanckiego.

Ponadto osobom, które przebywały na przymusowych zesłaniach i deportacji w ZSRR, przysługują następujące dodatkowe uprawnienia z ustawy kombatanckiej:

- pierwszeństwo do środowiskowej opieki socjalnej w miejscu zamieszkania, w uzyskaniu miejsc w domach pomocy społecznej (art. 18),
- prawo do jednorazowej lub okresowej pomocy pieniężnej (art. 19),
- prawo do ulgi taryfowej w wysokości 50% przy przejazdach środkami komunikacji miejskiej oraz 51% na przejazdy komunikacji krajowej środkami publicznego transportu zbiorowego (art. 20),
- możliwość nabycia uprawnień do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy w drodze wyjątku przez Prezesa Zakładu (art. 16).

Wprowadzenie projektowanej zmiany oznaczałoby zatem możliwość nabywania prawa do wskazanych świadczeń pieniężnych i dodatkowych uprawnień z ustawy kombatanckiej przez osoby deportowane do pracy przymusowej oraz osadzone w obozach pracy przez III Rzeszę – analogicznie jak w przypadku osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3 lit. b tej ustawy, a tym samym poszerzyłoby krąg osób, którym Zakład wypłacałby ww. świadczenia.

Zakład zauważa, że ani z projektu ustawy, ani z jego uzasadnienia nie wynika, w jakim trybie uprawnione osoby nabywałyby prawo do świadczeń z ustawy kombatanckiej, tj. czy Zakład przyznawałby te świadczenia na wniosek czy z urzędu. Brak sprecyzowania trybu przyznawania określonych w projekcie świadczeń może powodować problemy wykonawcze po stronie Zakładu.

Uprzejmie wskazujemy, że projektowane regulacje pociągają za sobą wzrost wydatków budżetu państwa w części 73 ZUS, których ustawa budżetowa na 2022 rok oraz projekt planu na lata 2023-2026 nie uwzględnia.

Zakład wskazuje, że określony w projekcie termin wejścia w życie ustawy, przypadający na pierwszy dzień miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia, jest zbyt krótki dla Zakładu,

jako wykonawcy przepisów ustawy zmieniającej. W związku z koniecznością wprowadzenia zmian w systemach informatycznych, konieczne jest zapewnienie co najmniej 6 - miesięcznego vacatio legis.

2. Wymagane pismem dane statystyczne

Przeciętna wysokość emerytury¹ (łącznie z dodatkiem pielęgnacyjnym) wypłaconej przez Zakład w grudniu 2021 r. :

- osobom pobierającym dodatek kombatancki wyniosła 2 765,28 zł,
- osobom pobierającym świadczenie przysługujące osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR wyniosła 2 471,45 zł.

**Dominik
Stanisław
Wojtasia
k** Elektronicznie
podpisany przez
Dominik
Stanisław
Wojtasiak
Data: 2022.11.10
14:01:34 +01'00'

Mariusz Jedynak Elektronicznie podpisany przez Mariusz Jedynak
Data: 2022.11.14 10:49:15 +01'00'

¹ bez osób pobierających emeryturę na mocy umów międzynarodowych, bez emerytur pomostowych.